

НҮӨЛ СИРЭМ НАМ СИРЭ!

АРЫЫЛААХ КЫМЫҢЫ ДЬАЛКЫТАН АЙХАЛЛАА МААНЫЛААХ ЫҢЫАҒЫ!

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттээнитэ

2002 с.
Бэс ыйын

20

күнэ
чэпиэр
№ 74 (9068)

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҢУН ДЬОҢУН- МААНЫ ОЛОХТООХТОРО, ЫТЫК КЫРДЬАБАСТАРА, ЭДЭР КӨЛҮӨНЭ ЫЧЧАТА!

Эбигини саха норуотун национальной бырааһынньыгынан — уйгу-бийан үрүн тунах ыһааһынан итин-тик-истинник эбэрдэлибит!

Саха кинитигэр ыһаах былыргы түг өбүгэ сааһтан дылы кыстыгы түмүктүүр, күөх сирэмгэ үктэнэр улуу бырааһынньык буолар. Кыдааннаах тымнылаах, бурданнаах тыннаах кынарданнаах кыһын кэнииттэн күөх сирэм өрө анһан, сылгы-сүөһү баайдаах саха ыла тыһын ылан аны инники кэлэр жэскилин тэринэр, аһилгитин чаапчылана рутуу-мааны күнэ үүнэ.

Эңсэллэр сүүрүктээх өлүөнэ өрүстээх Эңсиэли эбэ хочобут дьоно-сэргэтэ, эһиэхэ, бар дьоммутугар, сааһан сайынга күүстэ-уохта муньунун, уйгуну-бийангы сомсуг, дуоһуа сынньанын, эрчимнээхтик үлэлээг дьэн ба санаабытын этэбит.

Баһабыт барыгытыгар үтүө олоду: көмүс бурдук долгуна суугунуу долгуйдун, сыспай сиэллээххит, ураа муостааххыт үкүү, албий турдун, олоххут огдолуйбатын, харанга былыт халыйбатын, мэлдьитин сырдык сыдыааһын, тахсылаах буолуң, өң-тот олохтонун дьэн алгысытын тиздэбит!

Улуу баһылыга А.Н. ДЬАКОНОВ
Улуу муньабын председателе
Н.Н. ВАИШЕВ

«Эңсиэли» хаһыат редакцията күндү ааһааччыларын национальнай бырааһынньыгынан — сааһан сайын үрүн тунах ыһааһынан — истинник эбэрдэлиир!

Күндү ааһааччыларбытыгар бары үтүөнү баһаран тураммыт санабыт:

**«ЭНСИЭЛИ» хаһыакка
суруттуу түмүктэнэрэ
5 эрэ күн хаалла!**

Улуу баһылыгы муньабыттан бэлиэтэһиннэр

ИДЬУО сотрудииктара икки күн устата Дьокуускайга тустууга Россия чемпионатыгар ситиһилиээхтик үлэлээн тахсыбыттар. Ааспыт нэдиэлэ ойуур баһаарыгар 3 боротокуол толоруллубут. Уопсай ойуур баһаарыгар 22 боротокуол толоруллубут, мань таһынан 2 холубунай дьыала тэриллибит, биһр матырыһаал холубунай дьыала тэриллитигэр дознайеһа үөрэттиллэ сылдыар.

XXX

Ааспыт нэдиэлэ субуотагыгар 1 ч. 25 м. Нам с. Молодежная уулусса 10 №-гэр 5 тонналаах от умайыт. Баһаары умуроорууга ГУ ЖКХ 3 уу баһар массынната көмөлөспүт. Хаһаайыттар Парниковтар ыстарааптаммыттар. Баһаар төрүөтэ—4 уонна 5 саастаах оһолор уотунан оонһооһуннара. Баскыһыанна күн эмиз бу от иккистээн умайытыгар ыгырыттар. От умайытыттан хотоноро эмиз умайа сыспыт. Баһаартан сэргэтээх буолуу месчынга бэс ыйын 15 күнүнэн түмүктэммит.

XXX

Лесхоз директора Иванов Е.И. информацията: «Намна кутталаах балаһыанна биллэриллибитэ 1 ый буолла, ол тухары ойуур баһаардара кыһан умурооруллубакка биһр да күн тохтообокко умайа тураалар, билгин 11 баһаар өссө да баар. Бастагы уоттар ыам ыйын 15 күнүгүн саһаламмыттар. Барыта 16 тыһ. гектар сир умайда, 60 тыһ. кубометр мас туһаттан таһаста, ороскуот 2,5 мел. солк буолла. Сорох нэһиликтэр ороскуоттарын докумуонун оһорон түһэрэ иликтэр, сөһттар ситэ түһэриллэ иликтэр. Докумуон кыһан оһоһуллубатаһына хамнаһыларга уустуктар үөскүүллэр. 41-с, 75-с уонна 32-с №-дээх баһаардар улааттылар, умуроааччылар ханан барытын билбэт да буоллудар. Модукка саһарды тахсыбыт уот кэһээн иһэр, кыһаарбат. 108-с №-дээх Ханчалы уонна Кэһкэмэ икки ардыгар Вэткээнгэ баар уот туората 7-8 км, устата 1,5 көс. ИДЬУО сотрудииктара буруйдаахтары ирдээһингэ сымнаһастык сыһааннаһаллар, Таастаахха биһр да боротокуол толорулла илик. Билгин уоту умуроорууга 61 киһи, 46 парашютист үлэли сылдыар.»

XXX

Улуу баһылыга А.Н. Дьяков ыһаахтардан мөһөйдөппөккө баһаары умуроорууга дьону таһаарыахха наада дьэн нэһиликтэр баһылыктарыгар туһаайан эттэ. Бу муньаахха баһаарынан уонна ыһаахтарынан сибэстээн нэһиликтэр баһылыктара кыттыны ыллылар. Нэһиликтэргэ дьаһалта эппиэттээх үлэһиттэрэ сыһарыллыбыттар, кинилэр баһаары утары үлэ отчуотун түһэрэн иһэллэр ирдэнэ. Дьокуускайтан Намна «БИ-12» дьэн уу кутар самолет калиэктээх. Ол самолет уоту умулларбат, локализация эрэ оһорор.

XXX

Ыһаады ытытыга 200 тыһ. солк харчы ороскуоттанна, Дьокуускайтан 120-чэ ыалдыт калиэктээх, ол иһигэр 13 киһи үрдүкү салалтаттан, 24 киһи министрстволартан, ведомстволартан, 6 доһрдуу улуустар баһылыктара, «Нам» түмсүүттэн 15 киһи, 10-ча бизнесмен, попечитель, 20-чэ культура үлэһитэ, 10-ча тэрилтэлэр салайааччылар. Ыһаахха ат сүүрүүтүгэр Хаһалас улууһа кыттар, мань таһынан бэйэбит нэһиликтэрибит—Үөдэй, Модут, Хатырык сүүрүк аттарын аһалыахтара.

XXX

«Ыһаахха бэлэмнээн ыраастаһаахха, мыраан үрдүгэр тохтуур сир, паарканы ыраастаһаахха» дьэн санэпиднадзор кылаабынай араһа В.С. Хохолова эттэ. Ас атылылар дьон санэпиднадзортан көһүл ылаахтаахтар.

XXX

Нам селотун баһылыга Д.П. Корякин иһитинвэрбитинэн, Нам селотун тэрилтэлэрэ паарканы өрөмүөннээһингэ үлэлэһэллэр. Ааспыт бэтинсэһэ пааркага доһубуйа харыстабылын үлэһиттэрэ ыһаахтаабыттар, кэнилэриттэн бөх-сыһы хаалбыт.

Бэлиэтэнэ В. РЫКУНОВА

ЫҢЫАХ. ҮРҮҢГТУНАХ ЫҢЫАХ!

XXX

Бэсыйын 8 күнүгэр улуус үөрэ-
рин үлэһиттэрэ үөрэх дыла
түмүктэммитин бэлиэтээн, саха дьо-
нуу үгэһинэн саамаан сайын көрсөн
кэрэ-мааны Хатын Арыы сиригэр-
Кыһыл Дэриэбинэ мустан ыһыах
ыстылар. Тэрийитин А. Г. Шарапов
салайааччылаах үөрэх үлэһиттэрин
улуустаагы профкома кыһаа-хото
туган албах биригэрдээх күрэхтэ-
һиилэр ыгытылынылар, койука ди-
эри үөрүү-вөтүү буолла. Бырааһын-
ныкка Москвадан, Владивостоктан
сылдыар биер кэлим экзамены
тутар госуударственной комиссия чи-
лиэннэрэ, үөрэх министерствотун,
үөрэх улуустаагы управлениетин эппи-
эттээх үлэһиттэрэ кыгытыны ыл-
дылар.

Улуус оскуола дьаһалтатын уонна оскуо-
ла иннинээҕи үөрэх тэрилтэлэрин
үлэһиттэрин ыһыага үөрүүлээх па-
радына сааланна. Салгыы үгэс кур-
дук эррэдэ коньерт, араас конкурстар,
ол курдук сахалыы таҥаһы көрүү,
сахалыы ас, түһүлгөнү кыргэтиигэ,
спорт национальнай көрүннэригэр
күрэхтэһиилэр ыгытылынылар. Көр-
дөөх ооньбуларга, «городки»
бырааһан, велосипедьян куоталаһан,
саанан сыал ытан о.д.а. күрэхтэһи-
лэргэ кыгтан сэргэхсийдилэр. Кыһы-
ыһыахтарга сыаналаах биригэстэр,
грамматалар туттарылынылар. Бы-
рааһынныгы музыканы И.Новиков
салайааччылаах бөлөх кизэргэттэ.

Ону сэргэ ыһыахта үөрэх тэрил-
тэлэрин бийылгы сыллаах үлэлэрин
түмүгэ таһаарылынылар. Билэргит кур-
дук, оскуола дьаһалтатын, детсадтарга тэрил-
тэ үлэһиттэр профкомнар сыл устата

албах өрүттээх,
үгэс сыралаах
үлэни ыталлар.
Ол үлэлэрин сыа-
налыыр сыллаах
оскуола дьаһалтатын уонна
детсадтарга тус-туһунан
оноһуллубут
анал балаһыан-
һаа олодуран
аан магнай
ыгытылыгыт
күрэхтэһии кыһы-
ыһыахтарын чи-
стээһин ыһыах-
ха үөрүүлээх бы-
һыыга-майгыга
буолла. Оскуола-
лар ортолоругар I
миэстэни Нам 1
№-дээх орто по-
литехнической
оскуола, II миэстэни 2 Хомустаах
орто оскуола, III миэстэни Кебөкөн
орто оскуола ылдылар. Детсадтар-
га I миэстэргэ Нам с. 3 №-дээх сада, II
миэстэргэ Нам с. 1 №-дээх сада, III
миэстэргэ Кебөкөн орто сада таһыстылар.
Кыһыыһаахтарга улуус профкомун
аатыттан дьонун биригэстэр - сым-
наһас миэбэл набордара, III миэстэ-
лээхтэргэ оскуола олоппостор ти-
гистилэр. Маны таһынан атын проф-
комнар үлэлэрин бэлиэтээн 6
биһирбил биригэстэри - чайнай сер-
визиттэр туттардылар.

Тэрийэччилэр бэлиэтэһиннэри-
нэн, ыһыах ыгытылыгыта, кыһыы-
лаахтары чиэстээһин үөрэх үлэһит-
тэрин барыларын үлэни уонна сы-
һыалаһы дьүөрөлөөн уопсай сылга-
оруну илгиттэ, үөрэттэ, биер сааһа
түмүгэ уонна инники ситиһиилэргэ
соруудахтаата.

Л. НОВГОРОВОДА

XXX

Бэсыйын 13 күнүгэр улуус ин-
бэлииттэрин обществота (предс.
П.И. Алексеева) культура уонна
сынһыалаһа паракатыгар саамаан
сайын көрсө ыһыах ыста.

Айылга барахсан саамай ситэн,
силгилээн турара дьийэттэн биридэ
эмэ тахсар дьонго дьикти үчүгэй,
күн-дьыл даһаны биһиэхэ анаабыт
курдук буолла.

Ыһыагы үөрүүлээхтик аһы
сизирин-туомун Е.М. Феофанов ал-
гыс тылынан, тойугунан саҥалаата.
«Сырыкы» түмсүүтүн К.Я. Сивце-
ва сахалыы хомойуу уус-уран ты-
лынан ыһыагы салайан ыгытта.

Улуус инбэлииттэрин общес-
твотын предс. П.И. Алексеева, ис-
тибэттэр, көрбөттөр обществолары
предс. Н.Г. Попова, А.Н. Соло-
вьев сайын кэлбитинэн, саха дьонно
сэниэ-куус ылар ыһыахтарынан
эрдэлээтилэр. Истин-иһирэх тыл-
лары эттилэр.

Улуус дьаһалтатын баһылыгын
солб. Н.Х. Горохов инбэлииттэри
ыһыаһынан эрдэлээт, ыарыһах
дьонго тийимтиэ тылынан бары-

бытын үөрдөр эйбэс, сылаас тыл-
лары эттэ. Дьаһалта инбэлииттэргэ
туох көмөнү онорорун көпсөөтэ уон-
на элбэх үтүөнү-кэрэни баһаран,
алгыс тылы этэн санаабытын
көтөттө.

Улуус инбэлииттэргэ эрдэ кон-
церы көрдөрдүлэр. Е.М. Феофанов, А.А.
Прокопьева, Г. Фи-
липпова кэрэ-чуор
куоластарын астына
иһиттибит.

Түһүлгэ оло-
дон сахалыы сыла-
ах этинэн, уохтаах
кыһыһыар кымыһы-
нан күндүлээтилэр.
Өр буолан баран
көрсөр дьон үөрө-
көгө көпсөөтө, салгыы
күрэхтэһиилэри
көрөн дуоһуяа сы-
һыаннабыт.

Хапсаҕайга, мас-
тардыһытыгар
эрийсинлээх күрөххэ
бастаабыттар бары
бириис ылан үөрүүлэ-
рүрдэттэ.

Оһуоһаҕа,
көргө-күлүүгэ кон-
курстар ыгытылы-
нылар. Оно элбэх
киһи кыттан бэйэлэрин дьодурда-
рын, талааннарын көрдөрдүлэр.

Оһуоһаҕа дьон биһирэбил
ордук Егор Феофанов, Г. Филиппо-
ва, көргө-күлүүгэ Хамаҕатта инбэ-
лииттэрин обществота, Альбина
Кылаева о.д.а. ылдылар. Бастаа-
быттар бары илии тутуурдаах бар-

сөбүлэспэттэргэ биллэр.

Бу ыһыахха обще-
ство үлэһиттэргэ инбэли-
иттэрин таһыыга хас
м а с с ы н а л а а ы
көрдөһөн илэ-боло тыл-
лары эттилэр. Туорат-
тан көрөн олорон бэйэ-
бин буруйдаах курдук
саанан кыбыста санаа-
тым. Онон мин улуус
бары инбэлииттэрин
ааттарыттан соци-
альнай харалта мини-
стра Ю.А. Песковская,
Нам улуунун баһылыга
А.Н. Дьяконов улуус-
таагы социальнай ха-
ралта управлениетигэр,
инбэлииттэр общес-
тволарыгар массыына биз-
рэн көмөлөһөлөрө бу-
оллар дьон көрдөһүүбүтүн, баҕа са-
наабытын тиэрдэбит.

Инбэлииттэргэ күүс-көмө, тирэх
буола социальнай харалта управ-
лениета, инбэлииттэр обществолар
бэйэлэрэ бас билэр массыына ла-
ахтара буоллар үлэлэрэ өссө кэнигэ,
сэргэхсийиэ, түгсүө этэ. Дьийэлэ-
ригэр хаайтаран олорон инбэлииттэ-
рин үөрүүтүн-көтүүтүн матарыа
суох этилэр.

Улуус социальнай харалтатын
үлэһиттэригэр В.И. Гуляева, М.С.
Макарова, М.М. Винокурова,
З.Р. Бочкарева, П.И. Алексеева,
Н.Г. Попова, З.Р. Платонова,
«Сырыкы» түмсүүгэ, Л.П. Решетни-
кова, А.А. Ефимова, К.Я. Сивце-
ва кыаммат, кыһалдалаах
дьонго күүс-көмө буоларгыт иһин
барҕа махтабын тиэрдэбин. Сүрөх-
хит сылааһа, үтүө, аһыныгас сана-
абыт хаһаа даһаны уураабатын.
Дьоллоох, доруобай буолун дьон
алгыспын этэбин.

Татьяна МИХАЛЕВА,
I группалаах инбэлиит,
Нам с.

XXX
Саха сиригэр кыһааннаах кы-
һыны этэннэ туораан, күөх сир-
мэ үктэммити бэлиэтээн, уйгулаах
сайын түстүүргэ аналлаах үрүн
тунах ыһыага үс саха үөскүүтүн,
түөрт саха төрүүтүн ыгытыллар.

Эҥсиэли хочотун ытык дьонно
Нам, Мыһа кырдыаҕастар хос-хос
сизинэрэ, уоттаах сэри кыгытыла-
ахтара, тыыл ветераннара, аас-
туор, кыһалдалаах сыллар ооньбо-
ботохо ололоро, сэри саһанаагы
уонна кэниинээҕи алдыаһыны-кэ-
эһэниини чөлүгэр түһэри ыарахан
кэһэнэригэр охсуулаах үлэ инники
күөһүгэр сылдыбыт ветеранар-
быт Саха сирэ Россияга холбоспота
370, автономияны ылбыта 80, М.К.
Аммосов төрөөбүтэ 105 с. аһаанмыт
үрүн тунах ыһыах түһүлгэтигэр
үөрө-көтө түмүстүлэр.

Саарка быраһынныгыты киз-
эргэммит стадионун илии энэригэр
улуус киһини, нэһиликтэрин деле-
гациялара өгнөөх саламан
түһүлгэлэрин кизэргэтигэр. Үлэлэ-
рин-хамнастарын кэрэһилиир стен-
дэлэри, бастыг дьоннорун көрдөрөр
хаартыскалары дьон болдьон
көрөр сирдэригэр ыһаабыттар. Са-
халыы таһаастаах, сэргэхсийбит сө-
бэрэлээх кырдыаҕастар түһүлгэлэ-

рин симэһинигэр түбүгүрэллэр.
Тула үөрбүт-көппүт дьон көпсөөтөр
саһалара, дьоллоох күлүүлэрэ
иһиллэр. Дуоһуйбут сэһэй мичээр-
дэрэ көстөр. Кырдыаҕастар бэйэ-
бэйэлэрин бырааһынныгынан ээр-
дэлээлэр, олох-дьаһах туһунан
сүргэлэрэ көтөбүлүн сээрэһэллэр.

Айыы той-
он таһара
баар диһиллэр
кылбайан ту-
рар кырдык
быһылаах.
Эдэр сааста-
рыттан олох
күннээҕи
түбүгүттэн ор-
потох, эрэйи
энэрдэринэн
тыырбыт, ох-
суулаах үлэ
атыыр одуһун
модун муһут-
тан чэрдээх
илилэрин а-
раарбатах,
Нам сирин
аһа саастаах
үлэһит дьонун
үөрүүлээх
ыһыахтары-
гар, аламайма-

сөбүлэспэттэргэ биллэр.

Бу ыһыахха обще-
ство үлэһиттэргэ инбэли-
иттэрин таһыыга хас
м а с с ы н а л а а ы
көрдөһөн илэ-боло тыл-
лары эттилэр. Туорат-
тан көрөн олорон бэйэ-
бин буруйдаах курдук
саанан кыбыста санаа-
тым. Онон мин улуус
бары инбэлииттэрин
ааттарыттан соци-
альнай харалта мини-
стра Ю.А. Песковская,
Нам улуунун баһылыга
А.Н. Дьяконов улуус-
таагы социальнай ха-
ралта управлениетигэр,
инбэлииттэр общес-
тволарыгар массыына биз-
рэн көмөлөһөлөрө бу-
оллар дьон көрдөһүүбүтүн, баҕа са-
наабытын тиэрдэбит.

Инбэлииттэргэ күүс-көмө, тирэх
буола социальнай харалта управ-
лениета, инбэлииттэр обществолар
бэйэлэрэ бас билэр массыына ла-
ахтара буоллар үлэлэрэ өссө кэнигэ,
сэргэхсийиэ, түгсүө этэ. Дьийэлэ-
ригэр хаайтаран олорон инбэлииттэ-
рин үөрүүтүн-көтүүтүн матарыа
суох этилэр.

Улуус социальнай харалтатын
үлэһиттэригэр В.И. Гуляева, М.С.
Макарова, М.М. Винокурова,
З.Р. Бочкарева, П.И. Алексеева,
Н.Г. Попова, З.Р. Платонова,
«Сырыкы» түмсүүгэ, Л.П. Решетни-
кова, А.А. Ефимова, К.Я. Сивце-
ва кыаммат, кыһалдалаах
дьонго күүс-көмө буоларгыт иһин
барҕа махтабын тиэрдэбин. Сүрөх-
хит сылааһа, үтүө, аһыныгас сана-
абыт хаһаа даһаны уураабатын.
Дьоллоох, доруобай буолун дьон
алгыспын этэбин.

Татьяна МИХАЛЕВА,
I группалаах инбэлиит,
Нам с.

XXX

Саха сиригэр кыһааннаах кы-
һыны этэннэ туораан, күөх сир-
мэ үктэммити бэлиэтээн, уйгулаах
сайын түстүүргэ аналлаах үрүн
тунах ыһыага үс саха үөскүүтүн,
түөрт саха төрүүтүн ыгытыллар.

Эҥсиэли хочотун ытык дьонно
Нам, Мыһа кырдыаҕастар хос-хос
сизинэрэ, уоттаах сэри кыгытыла-
ахтара, тыыл ветераннара, аас-
туор, кыһалдалаах сыллар ооньбо-
ботохо ололоро, сэри саһанаагы
уонна кэниинээҕи алдыаһыны-кэ-
эһэниини чөлүгэр түһэри ыарахан
кэһэнэригэр охсуулаах үлэ инники
күөһүгэр сылдыбыт ветеранар-
быт Саха сирэ Россияга холбоспота
370, автономияны ылбыта 80, М.К.
Аммосов төрөөбүтэ 105 с. аһаанмыт
үрүн тунах ыһыах түһүлгэтигэр
үөрө-көтө түмүстүлэр.

Саарка быраһынныгыты киз-
эргэммит стадионун илии энэригэр
улуус киһини, нэһиликтэрин деле-
гациялара өгнөөх саламан
түһүлгэлэрин кизэргэтигэр. Үлэлэ-
рин-хамнастарын кэрэһилиир стен-
дэлэри, бастыг дьоннорун көрдөрөр
хаартыскалары дьон болдьон
көрөр сирдэригэр ыһаабыттар. Са-
халыы таһаастаах, сэргэхсийбит сө-
бэрэлээх кырдыаҕастар түһүлгэлэ-

рин симэһинигэр түбүгүрэллэр.
Тула үөрбүт-көппүт дьон көпсөөтөр
саһалара, дьоллоох күлүүлэрэ
иһиллэр. Дуоһуйбут сэһэй мичээр-
дэрэ көстөр. Кырдыаҕастар бэйэ-
бэйэлэрин бырааһынныгынан ээр-
дэлээлэр, олох-дьаһах туһунан
сүргэлэрэ көтөбүлүн сээрэһэллэр.

Айыы той-
он таһара
баар диһиллэр
кылбайан ту-
рар кырдык
быһылаах.
Эдэр сааста-
рыттан олох
күннээҕи
түбүгүттэн ор-
потох, эрэйи
энэрдэринэн
тыырбыт, ох-
суулаах үлэ
атыыр одуһун
модун муһут-
тан чэрдээх
илилэрин а-
раарбатах,
Нам сирин
аһа саастаах
үлэһит дьонун
үөрүүлээх
ыһыахтары-
гар, аламайма-

ган күн мичээрин тырыбынас сар-
даналарын угутаата. Уһун уугут-
тан уһуктубут айылга тувалтан
күөбэ дьон-сэргэ үөрүүтүн-
көтүүтүн үллэһиннэ, истинник ээр-
дэлээтэ.

Үрүн тунах ыһыах нэһиликтэр
ветераннарын парадтарынан саҥа-
ланна. Араас плакаттары күөрэч-
чи тутан нэһиликтэр колонналары-
гар сахалыы таҥаһы сайбааччы кэп-
пит, улуус социальнай,
экономическай, культурнай сайды-
ытыгар кылааттарын киллэрбит
ытык кырдыаҕастар сэри, үлэ, тыыл
ветераннара чиньик үктэһэн киин
трибуна иннинэн аастылар. Киһилэр
ортолоругар бааллар: аҕ дойду уот-
таах сэриитин кыттылаахтара
А.А. Протопопов, В.В. Замятин. Ор-
деннардаах чулуу одуруотчуг А.Н.
Парников, хортуопуй үүннэрээчи
И.А. Колесов, республикаҕа билли-
бит отчут Е.А. Протопопов, Саха
АССР оскуолатын үтүөлээх учуу-
тала С.Г. Кириллин о.д.а.

Диктордар Людмила Рехлясова,
Иван Новиков чуор куоластарынан
нэһиликтэр үлэлэрин-хамнаста-
рын, бастыг дьоннорун билиһиннэ-
рэллэр.

Бастакынан, Саха сирин чулуу
уола, политическай уонна обще-
ственной деятель, биер дойдулаах-
пыт чаҕылхай Максим Аммосов
төрөөбүт Хатырык нэһилиэгин де-
легацията стадионга киһирэр. Нэһи-
лик ветераннарын сөбүөтө (предс.
Н.И. Сивцев) 2001 с. улуустаагы
уонна республикатаагы ветераннар
үлэлэрин көрүү конкурсугар баста-
абыта. Салгыы Хатын Арыы, Ха-
маҕатта, I Хомустаах барыта 18
нэһилик делегациялара угуу-субуу
кирэрлэр. Ветераннар түһүлгэлэ-
ригэр бүгүн 500 киһи кытынна. Де-
легациялар «Саха Республикатын
автономиятын 80 сыла», «Саамаан
сайын үбүлүйдөөх ыһыага», «Саха
сирэ Россия састаабыгар киһирбитэ
370 с.» — дьин тылларадаах плакат-
тары туһуттар. Колонналар киин
трибуна иннинээҕи түһүлгэ икки
эттүгэр сөлөлөөн турдулар. А. Око-
емов салайааччылаах «Мичээр» оро
үгкүүтүн народнай ансамблын 16
кыргыттара «Кыта лыктар
үгкүүлэрин» толорууларынан
ыһыах саҥаланар. Улуус Ытык ки-
һитэ К.Н. Тихонов түһүлгэ иннигэр
аал уоту уматан, уоттаах кымыһы-
нан, арыулаах алаадынан айах

туган алгыс алыптаах тылларын
этэп, сир-уот, дойду иччилэригэр
көрдөстө.

Ветераннар улуустаагы сөбүөт-
тэрин председателэ М.В. Петрова,
улуус дьаһалтатын баһылыга А.Н.
Дьяконов, Ил Түмэн депутата Е.М.
Ларионов, СР правительствотун
ининэн ветераннар дьыалаларыгар,
байыаннай историяҕа комитет сек-
ретара П.И. Уаров, СР ветеранна-
рын сөбүөтүн председателэ А.Л.
Дохтуров, СР социальнай сайдыы-
га министерствотун отделын сөбү-
дэссэй А.П. Сивцева ветеранна-
ры бырааһынныгынан истинник
эрдэлээтилэр.

Бу үөрүүлээх күн ветераннар
дьыалаларыгар уонна байыаннай
историяҕа комитет махта сурукта-
рын Үөдэй уонна Партизан нэһили-
эгин ветераннарын сөбүөтүн
председателлэрэ Е.И. Хабарова,
М.П. Турантаева, социальнай ха-
ралта улуустаагы управлениетин
председателин солбуйааччы М.С.
Макарова «Социальнай үлэ туйгу-
на» бэлиэни туттулар.

Улуус кырдыаҕастарын ыһыагар
СР Журналистарын союһун быра-
аһыаннатын председателэ И.В.
Борисов, СР Кыһыыга фондатын
директора С.С. Аржаков, ССКП

Намнаагы РК урукку ба-
стакы секретара В.Е.
Колмогоров о.д.а. ыалды-
ыттаатылар.

Эрдэлээх быста-
рыгар уус-уран самоде-
ятельность кыттылаах-
ахтара киһи программа-
лаах

концеры
көрдөрдүлэр. Ол курдук
Модуг ветераннарын
«Саламалаах үгкүүлэ-
р», Хатын Арыы нэһи-
лэгин ветераннарын сө-
бүөтүн председателэ Ев-
докия Рожина «Мугука
сыта»

ырыта,
Вөтүгүн Христина Ма-
карова тойуга, улуус ки-
һинээҕи «Иэйи» кулу-
уп чилиэнэ Людмила
Черноградская эрдэди
эрчимнээх үгкүүтэ, Ин-
нокентий Винокуров ырылара,
«Мичээр», «Радуга» үгкүү оро
ансамблларын толоруулары быраа-
һыннык кыттылаахтарын сэргэ-
хситтилэр.

Эбиэккэ нэһиликтэр түһүлгө-
лэринэн олорон ыһыах аһыанамсы-
дылар. Үтөһэлээх эт, арыыга буһа-
рыллыбыт алаады, кыһыһыар уох-
таах кымыс, үөлүлүбүт,
буһарыллыбыт балык, утах араа-
һа манна уурулунулар.

Кырдыаҕастараһаан-сизин, сэниэ
ылан баран искусство маастарда-
рын концерны дуоһуяа көрдүлэр.
Биер дойдулаахтарбыт Россия
үтүөлээх артыыһа Семен Окопеш-
ников, балет уонна опера театрын
солиһа Дмитрий Баранов,
«Иэхэй-чуоһай» кантри-бөлөхүн
салайааччыта, СР үтүөлээх арты-
ыһа Владимир Татаринов, баянис-
тар республикатаагы конкурстарын
кыһыылааһа Михаил Павлов са-
лайар «Айылгы» дьахталлар во-
кальнай ансамбллары ыһыахчыттар
биһирэбиллэрин ыһыахтарын ыллы-
лар.

Ветераннар сайын көрсөр
үөрүүлээх ыһыахтарыгар ыгытыл-
лыбыт конкурстар түмүктөрө таһа-
арылыһа.

Нэһиликтэр колонналарын
көрүүгө Нам с., Хамаҕатта, Салбан
делегациялара бастаатылар.
Түһүлгэ көрүүгүгэр Түбэ, Вөтүг,
Хатырык, национальнай көстүүмнэ
I Хомустаах, II Хомустаах, Модуг,
саха аһын бөлөмүгэр 120 араас
бүлүүдэни астаабыт Партизан нэ-
һилиэгин кырдыаҕастар инники та-
дыстылар. Итинтэн кэлин миэстэ-
лэргэ Үөдэй уонна Хатын Арыы де-
легациялара тигистилэр.

Үбүлүйдөөх ыһыах саха ому-
гун төрүт үгкүүтүнэн — оһуоһа-
ыһа түмүктэннэ. Оһуоһа конкур-
сугар Дмитрий Кривошапкин
(Партизан), Егор Феофанов, Зоя
Андреева (хамаҕаттала) кыһыы-
лаахтарынан ааттаннылар. Улуус
муһуннарын председателэ Николай
Баишев кэрэхсэбил бириһинэн бэ-
лиэтэннэ.

Дьэ, ити курдук улуус ветеран-
нарын үрүн тунах ыһыахтара тэ-
рээһиннээхтик ыгытылыһа. Кырды-
аҕастар күөх айылга чабдик сал-
гыһынан тыһыан дуоһуяа
сынһыанан тардастылар.

В. СЫРМЯТНИКОВ

Никольскайдаагы кыргызыны 80 сылыгар

БУУРГА, БУУЛДЫА ДЫЛЫГАР...

Аабааччыга

Саха сиригэр гражданскай сэрии бэрт үһүннүк барбыта. Дьоккуускай куорат 1921-22 сылларга үрүс гвардеецтар этэрээттэринэн төгүрүтүлүбүтэ. Ол эрэри кыһыллар сэриилэригэр кэһилиэнигэ баһыйар өттө санаата охтубутун тымчээр бастаан алааччылар Эверстов сайымыкатыгар, Тулагы, Киллэм кыргызыларыгар хотторбуттара, кэлин Никольскай дэриэбинэтигэр хордойбуттара. Балачча элбэх күһү тымчэн, окуоппа хастан олохтоох дьону арбаа мыраан аныгар көһөлөрүгэр дьаһайыттар. Дэриэбинэ бөгө кириэппэскэ кубулуйбута. Кинилэр өрүс үгүөр өрө турааччылар штабтарын кытта ыкса сибээстээхтэрэ. Никольскайга кыргызыны тымчээр инники дьылдаларын төрдүттэн быһаарарын өйдөөн олус кичэйи бэлэмнэммиттэрэ.

Историяттан билэбит үс чаастаах кыргызыны тымчээр үрүснэр сэриилэрэ 500 киһини өлбүтүнэн сүтэрбиттэрэ, элбэх киһи билиэн түбэспитэ. Ол сордоохтору дьылларыгэр таррапныттар. Ити кыргызыны кэннэ үрүснэр өрүттүбэжкэ наар хоттордуу аатыгар сылдыбыттар. Ошон Саха сиригэр сэбиэт былааһа туругубутугар Никольскайдаагы кыргызыны дьонун суолталаах. Билигин олохтуп тутула төһө да уларыйдар оччотообу олон ааспыт кэммит бэйэбит историябыт буолар. Ханнык да сыанабылы биэрбиһит иннигэр.

ГРАЖДАНСКАЙ СЭРИИ ТҮМҮК КЭРДИИҔЭ

Кыһыл армеецтар 1922 с. кулун тутар 26-27 күннэригэр Эверстов сайымыкатын босхолообуттара, салгы ыам ыйын 21 күнүгэр Киллэм ыраастабыттар. Тыһнаах ордурут үрүс сэриилэрэ Никольскай дэриэбинэтигэр мустубуттара. Манна 300-кэ киһи баара, онуоха хотугу бөлөхтөн күүс эбинэн бөгө кириэппэс тариммиттэрэ.

Никольскай сэлээннэтигэр саба түһүү былаанын Байкалов Соколовтуун оморбуттара. Тактика судургу этэ: биллэрбэккэ дэриэбинэни эргийэ көтүү, өмүтүнэрэн саба түһүү. Бэринэргэ этини үрүснэр ылымматтар. Ошон 1922 с. бэс ыйын 21 к. сарсыардагы куорат диэкигэр кими садаламмыта. Кавалерия түргэн буолан окуоппалары үрдүнэн ойуллута, пулеметтар тохтоппотохторо. Маннык дохсунук кимэн кириги үрүснэри салытыннабыта, паника садаламмыта. Ат үрдүгэр түһэ-түһэ куотар дьону кыһыл кавалерия сита баттаан Лена өрүс боротуокатыгар ыган сабылаан быһыга сыспыта, сорохтор ууга тимирбиттэрэ.

Кыргызыны хаан тохтуулаах эрэри үс чаас устата кылгас кэмгэ барбыта. Дирин боротуокага 200-кэ кэрингэ киһи тимирбита. Сотору кэмизэн кыһыллар Граф Бизергин ылбыттар, ошон контрреволюция төрдүттэн урусхалламмыта.

Г.П. БАШАРИН,
историческай наука доктора

ҮРҮҢНЭР БҮТЭИИКТЭЭХ ХОТТОРУУЛАРА

Куораттан тахсыбыт кыһыл этэрээтэ Үөдэй сийи туораан Хомустаах мыраанын аныгар кэлэн икки ағыы хайдыһар. 120 киһилээх Жарнык кавалерийскай эскадрона Хамадатта Арыы Тиитин хоту өттүнэн Никольскайы төгүрүгэр соруктаах барбыта, сирдыиттэрэ. Николай Лукин этэ. Оттон сатыы этэрээт айан суолун икки өттүнэн кэлэн Никольскайы ыраактан сыаптаан киирэр сорукулбыта, бөлөбү Афанасий Кривошапки сирдэбитэ.

Бэс ыйын 21 күнүгэр сарсыарда 8-ка кыһыллар пушканын ытыалыыллар. Снарядтар улам чугаһаан дьыллэргэ, окуоппаларга түһэн эс-

тэллэрин түмүгэр туох да ааттаах кыһыл тулуйбат аймалдана тахсар. Үрүснэр бастаан саанан, пулеметуван бэрээдэгэ суох ытыалаһаллар. Оттон дэриэбинэ хоту өттүнэн Намна куотарга холооллор. Үрүс хамандыыра Семенов улаханнык бааһыран сыыр күлүгэр сөрөнөн очочонон устан куоппута. Үрүснэр 400-кэ киһилэрэ өлбүтэ, ууга түспүтэ. Элбэх киһи билиэнгэ бериммитэ. Кыһыллартан 6 киһи өлбүтэ, 5 киһи бааһырбыта биллэр. Куоппут бандыыттар Намна кэлэн, Граф Бизергэр баар 100-кэ киһилээх этэрээттэригэр ааспыттара.

Ити күн кыһыл этэрээтэ өрүснүн борохотунан кэлэн пушканын Граф Бизергин ытыалаабыта. Ошон уодуйбут бандыыттар П Модукка куоталлар, салгы Түбэн эргийэн Чабыха арыытыгар мустан өрүһү туораан истэхтэринэ кыһыллар борохотунан тийээн ситэ баттаан ытыалыыллар. Уодуйбут үрүснэр 300 аты, ол иһингэр 100-кэ ыгырдаах, быраһан, 16 киһилэрин билиэн туттаран куоппугтара.

Р.П. КУТУКОВ,
кыраайы үөртээччи

САҢА ОЛОҔУ АҔАЛЫТА

Хомустаах мыраанын аныгар кэлэн баар этэрээт үс ағыы хайдыспыта. Бастакы батальон айан суолун илин өттүнэн сыыр анынан, иккис батальон согуруу уонна арбаа өттүнэн бааһынаан, кавалерийскай эскадрон Арыы Тиитинэн кэлэн Никольскайы тула өтүттэн кимэн кириэптээхтэрэ.

Бэс ыйын 21 күнүгэр кыһыллар артиллерийскай уоту аһаллар уонна харса суох тоҕо аныан киирэлэр. Уодуйбут, куттаммыт өстөөх бастаан саанан, пулеметунан бэрээдэгэ суох ытыалаһар. Үс чаастаах хааннаах кыргызыны бандыыттар букатыннаахтык хотторууларынан түмүктэммитэ. 500-кэ киһилэр өлбүтэ, ууга түспүтэ уонна бааһырбыта. Элбэх киһи билиэн ылыллыбыта, сорохтор куоппугтара. Кыһыллартан 6 киһи өлбүтэ, 5 баа-

һырбыта. Үрүснэр хотугу бөлөхтөрүн Никольскайга үлтүрүтүү Саха сирин үрдүнэн үрүс баандалары урусхаллаһыны хааччыбыта. Ити курдук улуу нуучча норуотун уонна быраатты советскай воруттар көмөлөрө Саха сирин үлэһиттэригэр эйэни уонна сага олоҕу аҕалыта.

Л.И. БУРКОВ,
226-с петроградскай полк этэрээтин байыһа

ТОҔУУРГА КАВАЛЕРИЯ ТҮРБҮТА

Аманна осадаттан босхолообут кэннэ бийиги этэрээпит 226-с петроградскай полканы кытта холбоспуга. Бэс ыйыгар ити полк Намна аттаммыта. Кини соруугунан үрүс бандыыттар хотугу бөлөхтөрүн үлтүрүтүү уонна Куонга Кириэни босхолоһун этэ. Кыһыл этэрээт Мархага тийэн баран аттаах разведчиктары ыппыта. Орудие уонна пулеметтар полк ортоуга бааллара, кавалерия кэнники испитэ. Кыһыл Сыырга тийбит кэннэ Никольскайга диэри 20 км. хаалбыта, ол иһин бойобуой бэрээдэгинэн барарбуолбупт. Разведчиктар уонна олохтоох дьон кэпсээннэринэн манна 1500 киһилээх үрүснэр улахан этэрээттэрэ баар биллибитэ. Үс станковай пулеметтаах этилэр, дэриэбинэ уна өттүгэр окуоппа хастан сэриилэһэргэ бэлэм этилэр. Итинник ис хоһоонноох сибидиэньэни ылаат полк командованията бастакы уонна иккис батальоннары үс орудиелаан инники ыппыта, Никольскай дэриэбинэни атакалан ыларга соруку туруорбута. Оттон кавалерияны тыылга тоһуур овороругар уонна куотар суоллары быһарга соруудахтаабыта. Ошон кавалерия хайа анынан эргийэн Никольскай хоту өттүгэр икки биэрээтлээх сиргэ Чаранга сасыта. Бандыыттар төгүрүтүлүбүттэрэ.

Д.Н. СИВЦЕВ,
гражданскай сэри кыттымылаары

ААРА АЙАННА

(Партизан Николай Андреевич Лукин кэпсээмиттэн)

Төгүрүччү чээл күөх. Чугас кэбэлэр куоталаспыт курдук этэн чоргуяллар. Хомустаах мыраанын түһүүтүгэр тийибит. Нам хотол наһыга, Лена кизэн изэнэ, бөлөх-бөлөх үүммүт талахтар, хатыннар сэбирдэхтэрэ күн уотугар үрүн көмүс буолан хайа да бэйэлээх уруһуйдүт сатаан оморбот хартыныта буолан көстөллөр.

Автобуспут улахана, сырдыга, олоҕо сымнаһаа киһи айаннаатар айаннаан иһиэх курдук. Пассажирылар үкүүлэрэ оҕолор. Суумкалаахтар. Көрдөрө-нардаара сүр, туристар быһыылаах. Арай инники миэстэҕэ манан баттахтаах, нууччалыы кыгархай хааннаах кырдыаас оҕонньор олоһор.

— Ханналаан иһэбит, оҕолор? — дьин оҕонньор ыйыттар.

— Намна, Нам көрө иһэбит, — дьин хас да куолас тэнгэ эһиэттир.

— Дьэ сеп, үчүгэйдик көрүң-билиң. Хантан сылдыаһыт?

— Амнаттан, — дэһэллэр оҕолор.

Сагата суох олоһуу. Амма дьин тыл оҕонньор ааспыт олоһун санатар. Чакыр, Абаҕа сэриилэрэ... Ити бэрт өрдөөбүтэ этэ. Оттон бийыл аммалар Намы кытта куоталаһаллар. Соторутааһыга дуо-габарга илии баттаммыта. Аны билгин оҕолор иһэллэр.

— Оҕолоор, сотору Никольскай дьин сир кэлиэ, — оҕонньор кэпсир. — Мин 1922 сыллаахха Амнаттан киирибитим. Ити сыл 226-с Петроградскай полка сэриилэрэ Саха сиригэр кэлэн Колчак армиятын тобугун үлтүрүтүттэрэ.

Ити икки ардыгар тохтобул буолар. Оҕолор кырдыаас партизан Николай Андреевич Лукины ортолоругар аҕалан омордоллор.

— Бу Кыһыл Сыыр дьин «Нам» совхоз киһинэ. Урут биир таһара дьитэ, уонча балаһан бааллара, — дьин кэпсээнин салгыт. — Үрүснэр Никольскайга штабтанан олон ол бэс чагда саҕатыгар окуоппа хастан кыһыллары тоһуйаллара. Семенов дьин командирдаах 800-кэ киһилээх этэрээт Намна саба бүрүккээн олоһубута, кыра-дыадангы кыа хаанын тохпугтара.

Мийигин Намы билэрим быһыытынан, Петроградскай полка сэриилэригэр сирдытинэн анаабыттар. Командирбыт Соколов дьин бэртээхэй нуучча киһитэ этэ. Бийиги этэрээттигэр 120 саабылалаах кавалерия, 300 ыстыктаах пехота, хас да пулемет, биир пушка бааллара. Бийигиттэн ураты икки борохотунан тахсан Граф Бизергэр түһөөхтөөхтэрин истэрбит. Аммосов бэйэтэ тахсыһар дьин кэпсээн эмиз баара.

Дьэ, Никольскай ити көһүнэ. Былыр бурдук ыһыыта манна садаламмыта. Билигин — Ленин аатынан колхоз биригээдэтэ, эмиз остуоруйалаах сир. Ити киһи уңуохтаах сиргэ чосубуна тураара. Ол томтору өйдөөн кэбиһибин. Ити туспа кэпсээннээх.

Автобус тохтобул оморор. Сорохтор түһэллэр, аһыах киһи Намнаары киирэн омороллор. Оҕолор уна-ханас өттүлэрин одуулаһаллар. Кинилэр урут даһаны итени истэр этилэр. Ол өйдөбүллэрин чөлүгэр түһэрэ сатыыллар.

Бийиги этэрээпит Кыһыл Сыыртан икки ағыы хайдыбыта. Сорукупут — Никольскайы төгүрүгэ өстөөбү үлтү охсуу, — кэпсээн эмиз салданар. — Аттаах сэрии мыраан анынан Арыы Тииккэ тийиэхтээх. Олор саа, саабыла күүһүнэн Никольскайтан Намна куотар өстөөбү тоһуйоохтаахтар.

Оттон пехота суол икки өттүнэн иннин диэки айаннаабыта. Разведка чуолкайдук үлэһирэ. Олохтоохтор даһаны кыһыллары өйүүллэрэ. Никольскай олохтоохторун мыраан аныгар көһөрөн баран үрүснэр сэриилэһэргэ бэлэмнэммиттэрэ биллибитэ.

1922 сыллаах бэс ыйын 21 күнүгэр Никольскай сыаптаммыта. Оҕолор, Арыы Тиит дьин бу. Өстөөх айаммыта биллибитэ. Сарсыарда 8 чаас сағана бийиги дьоммут били булгуннаахха кыһыл былаах аспыттар. Үрүснэр саанан, пулеметунан ытыалаан тоһуйбуттара. Оччогор бийиги эмиз ытыалаабыһыт. Пушканын биридиз мунугун тоҕо ыппыһыт. Оно үрүснэр өссө ыксаабыттара. Куотарга сорумуттара.

Үс чаастаах сэрии кэнниттэн дэриэбинэҕэ тоҕо аныан киирбиһит. Үрүснэр командирдара Семенов ханас илиитин тоһуттаран баран мулчу туттаран Нам диэки куоппуг этэ. Сэтгэ киһини билиэн ылыһыт. Кыргызына 70-тан тахса киһи өлбүт, элбэх киһи куотаары ууга түспүттэрэ биллибитэ. Сэрии сэбигэр да балаһа тиксибиһит.

Никольскай сэриигэ кыһыллар кыайыларынан түмүктэммитэ. Ол кизэ 8 чаас сағана этэрээт Намна тийибитэ. Үрүснэр тобохторо иккис Модукка куоппуг этилэр. — дьин оҕонньор кэпсээнин түмүктүүр.

Автовокзал Айан дьонно тус-туспа хайысханан дьэлиллэр. Николай Андреевич олоһор сиригэр Бөгүнүүр. Оҕолору «кэпэ сылдыаарын» дьин ыһыгар, — Хайаан да тийиэхит, — дэһэллэр оҕолор.

П. СИВЦЕВ,
«Ленин суола» таһыаттан

Хаартыска: Мирон Иванович Федотов Никольскайга снаряд дьөлө көспүт дьэитин мунугун көрдөрөр.

Страница матырыйаалларын журналист
Георгий Кривошапкин бэлэмизтэ.

ПОЛОЖЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИГР «ДЫГЫН ООНЫУЛАРА»

I. Цели и задачи: * пропаганда здорового образа жизни; * популяризация национальных видов спорта и игр. II. Время и место проведения: Спортивные соревнования проводятся в местности «Ус хатын» (18 км. Намского тракта) 30 июня 2002 г. с 14.00 ч., во второй день Городского национального праздника «Ысыах Туймаады 2002». III. Руководство и организация соревнований: Соревнования проводятся отделом по делам молодежи и спорта Администрации г. Якутска. Непосредственное проведение возлагается на главную судейскую коллегию утверждённую отделом по делам молодежи и спорта. Главный судья соревнований Макаров Иннокентий Федорович, трехкратный чемпион «Игр Дыгына». IV. Участники соревнований: К участию допускаются все желающие в возрасте с 25 лет и старше (1976 г. включительно) мастера спорта, чемпионы Республики Саха (Якутия) по любому виду спорта, запатившие вступительный взнос в размере 1500 рублей. V. Порядок проведения соревнований: Соревнования проводятся по 8 видам. После трех видов производится отсеивание согласно предварительных итогов, остаются 10 лучших участников. 1. Борьба «хапсагай». Проводится до 2-х поражений по действующим правилам хапсагайа — итог подводится по очковой системе. В случае равенства очков у двух борцов берется итог по личной встрече, у трех борцов берется сумма времени победимых схваток, побеждает у кого меньше времени. 2. Национальные прыжки. Соревнования проводятся 3х3 (кылы, ыстана, кубах). Прыжки производятся с разбега, последовательно, без остановки. Место определяется по лучшему результату из трех попыток. Итог выводится по очковой системе, согласно занятым мест. 3. «Мас тардыһы» — Соревнования проводятся по действующим правилам, с выбыванием после 2-х поражений, подведение итогов по очковой системе. 4. Стрельба из лука. Соревнования проводятся по действующим правилам бурятской стрельбы по кеглям на 25 метров. Выполняется одна серия — два пристрелочных и три зачетных выстрела. Результат засчитывается по выбитым из квадрата кегли, которые имеют свою нумерацию от 6 до 10. Выигрывает участник набравший наибольшее количество очков из трех выстрелов. Примечание: участники имеют право иметь свой спортивный лук и стрелы. 5. Халбас харата. 6. Таас көтөүүү. Учитывается наибольшее расстояние перенесенной тяжести, при этом захват и подъем тяжести про извольный, поднятие камня на плечи запрещается. Подведение итогов по очковой системе. 7. Бег на 400 метров. Места определяются по времени, подведение итогов по очковой системе. Определение победителей в общем зачете игр. Определение победителя в общем зачете производится по наибольшей сумме очков, набранных в каждом виде, по системе: за 1 место — 14 очков; 2 место — 12 очков; 3 место — 10 очков; 4 место — 9 очков; 5 место — 8 очков; 6 место — 7 очков и т.д.; 12 место — 1 очко. При равенстве очков у двух и более участников в общем зачете, места определяются по количеству занятых 1-х, 2-х, 3-х и т.д. мест отдельно по видам. Проводится жеребьевка по каждому виду. VI. Награждение Участник, занявший 1 место награждается машиной УАЗ; участник, занявший второе место награждается холодильником; участник, занявший 3 место награждается стиральной машиной. Все участники получают памятные сувениры «Ысыах Туймаады» и будут застрахованы «Росгосстрах — Аргыс» на 10000 рублей. Заявки принимаются по адресу: пр. Ленина, 15, каб. 513, 512 до 20 июня 2002 г. Тел. 42-34-59, 24-14-73. Оргкомитет

ПОЛОЖЕНИЕ спортивных соревнований по национальным видам спорта «Игры предков» Место проведения: Местность «Ус хатын» — спортивная площадка. Время проведения: 29 июня 2002 г., начало в 16-00 часов. «ХАПСАГАЙ» Условия проведения: Принимают участие все желающие старше 17-18 лет по весовым категориям: мужчины — до 60, 70, 80, свыше 80 кг. ветераны — до 70, свыше 70 Проводится абсолютное первенство за звание абсолютного чемпиона по борьбе «Хапсагай» городского ысыаха 2002 г. Состязание носит личный характер с выбыванием после поражения (Олимпийская система). Награждение победителей и призеров по весовым категориям. «НАЦИОНАЛЬНЫЕ ПРЫЖКИ» К участию допускаются все желающие среди мужчин и ветеранов. Соревнования проводятся на 12 отметок по прыжкам «Кылы», «Ыстана», «Кубах», с финалом 6 человек. У ветеранов 1962 год и старше. Награждение у мужчин по отдельным видам прыжков и сумме троеборья, у ветеранов по сумме троеборья. «МАС ТАРДЫҤЫ» Соревнования проводятся по трем возрастным группам: * юноши — (1984-1985 г. рожд.) до 18 лет; * мужчины — (1983 г. рожд. и старше) св. 18 лет; * ветераны — (1962 г. рожд. и старше). У юношей проводится абсолютное первенство. У мужчин весовые категории: до 60 кг., 70 кг., 80 кг., св. 80 кг. У ветеранов весовые категории: до 70 кг., 85 кг., св. 85 кг. Соревнования проводятся с выбыванием после одного поражения т.е. по Олимпийской системе. Распределение мест проводится по действующим правилам. Награждение победителей и призеров проводится по весовым категориям. «СТРЕЛЬБА ИЗ ЛУКА» Соревнования проводятся среди мужчин и женщин с раздельным зачетом в упражнении КП-1 (18 метров) по Международным правилам федерации ФИФА, с финалом. Соревнования проводит отдел по делам молодежи и спорта Администрации г. Якутска. Тел. 24-10-05, каб. 105. Оргкомитет

БИЛЭРИИЛЭР-РЕКЛАМА

5 саастаах сага төрөөбүт ынах оҕотун (тыһы), былырыныгы борооскулаах, эмиз тыһы (3 төбө) атылылыбыц эбэтэр атастаһыбын. Төлөбүрү кэпэстэн быһытынаан. Аадырыспыт: Ленскэй уул. 67. Продаю ВАЗ-2121 1993 г. вып. в хорошем состоянии. Торг. Тел. посредника: 25-7-16. Север участка, Мыхаа уулуссатыгар уһаайбалаах дьиэ көндөйө атылылыбыт. Тел. 21-9-43. Продаю ДВП (опт.) или меняю на лафет (кругляк). Обр. по тел. 21-7-27.

Нам селотугар ытыгылар улуустаагы ыһыах кэмигэр атылы-эргиз тэриллитин бэрээдэгэ: Ыһыах кыттыылаахтарын, ыалдьыттары итин, миньигэс, хаачыстыбалаах астарына, утахтарына хааччылар инниттэн хорчуопкалар тэриллэлэр, биридиэлээн атыһыттар кытталлар. Атылы-эргиз түүһүлгэлэрэ анал миэстэлэргэ, даректарга, «Сэргэлэх түүһүлгэ», павильоннар атылыгыларга эргүүллэр. Стадионга, стадион тула атылылаһын буоллар. Атылылаа ччы турар миэстэтин кизгэтээрэ, санитарнай нуорманы тутуһара, анал формалаах эбэтэр национальнай тагастаах буолара ирдэниллэр. Хас бириди атылылаа ччы атылы миэстэтин иһин тэрилтэтигэр, чааһынайыттан тутулуга суох Нам селотун дьаһалтатыттан 50 солк. атылы көгүлүн толуктуун ылар. Толуктуун анал комиссиянан күнүгэр бэрэбиэркэлэнэллэр. Атылы миэстэтин иһин төлөбүргэ ханнык да льготалар көрүллүбэттэр. Атылы-эргиз кыттыылаахтара санитарнай хонтуруолу эрдэтэн бараан, анал докумуоннаах буолуохтааххыт, атылылыр территориягыт ыраас буоларыгар тус эппиэти сүтүгүт. Ыһыах күн итирдэр утахтар, пиво атылыта буоллар.

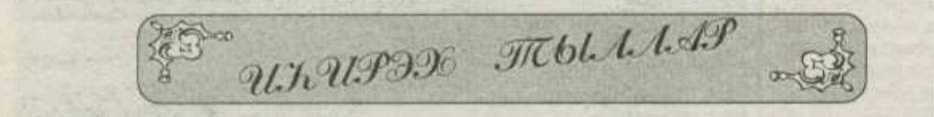
Нам селотун олохтоохторун истиилэригэр! Уһаайба, даача, оҕуруот уонна ходуһа сирдэх дьон сиргит докумуоннарын, дьэҕэрит техникескэй паспортын, бэйэҕит паспорттун, налоговай инспекцияга учуокка турбут сибидиэтэлистибэҕитин уонна льготанан туһанааччылар даҕастабырыһаһаһытын илдээ Нам селотун дьаһалтатыгар дааннайдаргытын от ыйын 1 күнүгэр дьэри бэрэргитигэр. Нам селотун дьаһалтата

Считать недействительным утерянный паспорт V-CH №646152, выданный 8 июля 1996 г. Намским УОВД, аттестат, выданный Намской средней школой 17 июня в 1996 г. на имя Гостоуховой Антонины Егоровны. Читать недействительным утерянный аттестат А №005874, выданный 17/V-96 г. НСШ на имя Иванова Николая Семеновича.

Талталлаах кэргэним, аҕабыт, аһабыт ОХЛОПКОВ Егор Гаврильевич 5-д. 5-й ыйын 17 күнүгэр уһун ыарахан ыарыһтан күн сириттэн өлөн туораабытынан бары аймахтарыгар, биэр дьонноругар, табаарыстарыгар диригин курутуулан туран иһитинэрбит. Кэргэнэ, оболоро, күтүөтэ, кийииттара, сиэннэра — Иванова, Охлопковтар, Тулуктар, Виновтар

Ытыктабыллаах доҕорубут, табаарыспыт, кырдыгас коммунист ОХЛОПКОВ Егор Гаврильевич уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн кэргэннигар, оболоругар, чугас дьонугар дириг куртурдаммытын тизэрбит. Граф Биэрэгин коммунистара, табаарыстара	Хамаатта нэһилиэтин олохтооҕо Герой-ийэ, үлэ, тыыл ветерана НОВОРОДОВА Мария Васильевна өлбүтүнэн кийииттигэр Түрү Кэскилэнага, бары оболоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириг куртурдаммытын тизэрбит. Хомуустаахтан Николаевтар, Иванова, Багардыновтар
Хатыг Арый нэһилиэтин дьаһалтаты, Граф Биэрэгин олохтооҕо ОХЛОПКОВ Егор Гаврильевич уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн кэргэннигар, оболоругар, сиэннэригэр уонна чугас аймахтарыгар дириг куртурданы биллэрбит.	Күндү саҕаспыт, кийииттит, «Кэскил» дьеса дьитэччтэ Пестрякова Августа Ипполиита талтыр ийэтэ СТРУЧКОВА Марфа Егоровна Алдан куоракка 95 сааһыгар уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириг куртурдаммытын тизэрбит. Намтан, Дьоскусайтан Пестряковтар, Никольскайтан Нератовтар
Күндү кийииттигэр Полинага уонна кийи биэрэ төрөөбүттэригэр талталлаах ийэлэра КАНАЕВА Пелагея Алексеевна уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириг куртурдаммытын биллэрбит. Эверстовтар	Выражем глубокое соболезнование Петровой Маргарите Васильевне по поводу безвременной кончины любимого брата ИВАНОВА Семена Васильевича. Коллектив УУПС
Күндү кийииттигэр Полинага талталлаах ийэтэ КАНАЕВА Пелагея Алексеевна өлбүтүнэн дириг куртурдаммытын тизэрбит. Үөдэйтэн Эверстовтар, Хатырыктан Сидоровтар, куораттан Алексеевтар	Биригэ үрэммит табаарыстарытыгар Суэдалова Евдокия Николаевнага, Ядриинский Марта Николаевнага уонна кинилэр дьэ кэргэттэригар талтыр кыһастара, балтылары, эдьийдэрэ СУЭДАЛОВА Галина Алексеевна эдэр сааһыгар ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириг куртурдаммытын тизэрбит. Хатырык оскулатын 1969 с. выпускниктара
Хамаатта орто оскулатын коллектива улуустаагы үөрэх управленийтын специалиһыгар Башиева Ф.Г., Хамаатта орто оскулатын учууталыгар Куличкина М.Г. талталлаах ийэлэрэ, үлэ уонна тыыл ветерана, сэриг оҕообото, Герой-ийэ НОВОРОДОВА Мария Васильевна уһун ыарахан ыарыһтан ылдьан өлбүтүнэн дириг куртурдаммытын тизэрбит.	Бүтүг нэһилиэтин дьаһалтата СЫРОМЯТНИКОВ Гаврил Гаврильевич соһумардык өлбүтүгэр биригэ төрөөбүттэригар, аймахтарыгар дириг куртурданы тизэрбит.
Биригэ үрэммит доҕорубут ОХЛОПКОВ Гаврил Гаврильевич эдэр сааһыгар олохтон туораабытынан кийи кэргэннигар Мария Ивановнага, оболоругар, биригэ төрөөбүттэригар, аймахтарыгар дириг куртурдаммытын тизэрбит.	Биригэ үрэммит оболоро, 1986 с. выпуск

Администрация Намского улуса объявляет конкурс на замещение вакантных должностей аппарата администрации улуса Конкурс проводится на должности: *заведующий отделом по молодежной политике ФК и С, главный специалист по правовым вопросам.* Участие в конкурсе могут принять граждане, имеющие высшее образование по профилю, стаж работы на руководящей должности или государственной службе не менее 2-х лет или стаж работы по специальности не менее 3-х лет. Желающим принять участие в конкурсе необходимо в срок до 1 июля 2002 года представить следующие документы: — личное заявление — фото (6 х 4) — автобиография — диплом о высшем образовании (с вкладным) — копии трудовой книжки, свидетельства о повышении квалификации, заверенные нотариально или отделом кадров по месту работы — анкета по учету кадров Для получения дополнительной информации обращаться по тел. 21-8-26, 21-6-95 или по адресу: Октябрьская, 1, каб. 308.

Күндү биир дойдулаахтарым! Эһигини Дьокуускай куорат тэриллитигэ 370 сылыгар, М.К. Аммосов төрөөбүтэ 105 сааһыгар аналлаах үтүө бырааһынныгынаан — үрүг тунах ыһыаһынаан итинтик-истинник эрдэлиибит! Эһиги биир кийи курдук сомоҕолоһон улуускут сайдыгытын туһугар күүсүктүн-уоххутун, билиитигин-көрүүгүтүн, эрчимитин биэрэ үтүө суобастаахтык үлэлиригитигэр үөрэбин, астынабын. Бука барыгытыгар тус олоххутулардылу-соргууу, үлэтигэр ситиһини баҕарабын. Инникитин да биригэ үлэлиниэхпит дьэ эрэннэрэбин. Ойбүлүгүт иһин дириг махталбын тизэрдибим.

Ньургу ТИМОФЕЕВ, «АПРОСА» АК генеральнай директорун солбууааччы Бэс ыйын 20 күнэ, Москва к.

Бүтүг нэһилиэтин дьаһалтата Мария Семеновна МАКАРОВАНЫ Саха Республикатын социальнай сулууспатын туйгунун аатын ылгытынаан истинник эрдэлиир. Социальнай харалта эйгэтигэр өссө үрдүк ситиһиллэх, айымнылаах үлэни баҕара.

Кийиипитин, саҕаспытн Мария Семеновна МАКАРОВАНЫ «Саха Республикатын социальнай сулууспатын туйгуна» ааты ылбыккынаан итинтик-истинник эрдэлиибит! Дьон туһугар үлэҕ өрүү итинник үрдүктүк сыаналаннын, бар дьонун барта махталын ыла тур дьэ алгыһыт!

Күндү кыыспын, эдьийбин МАКАРОВА МАРИЯ СЕМЕНОВНАНЫ Саха Республикатын «Социальнай харалта сулууспатын туйгуна» буолбутунан уонна Илин Сибирдээги государственнай сулууспа академиятын ситиһиллээхтик бүтүрбитинэн итинтик-истинник эрдэлиибит! Күндү кийииттигэр баҕарабыт күн сиригэр баар бары кэрэни, кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргууу, мэлдьи үлэ үөһүгэр сылдыаргар. Аҕас, бырааттарыс, балтыларыс

Убаастабыллаах ХАРИТИНА НИКОЛАЕВНА, ДЫГЫН НИКОЛАЕВИЧ! Эһигини үөрүүдэх үбүлүүйүгүтүнэн, кыһыл көмүс сыбааһабыгынаан итинтик-истинник эрдэлиибит! Баҕарабыт эһиэхэ бары үтүөнү, чаһиан-чабдик доруобуйаны, өссө да өр сылларга нэһилиэккит дьонугар, оҕолоргутугар, сиэннэригитигэр, хос сиэннэригитигэр субэ-ама, күүс-көмө буола тураргытыгар. Аҕа, Федот Колесовтар

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 21141

Түрийэ таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средствларын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациалыыр РФ бачоокка Госкомитетин СР региональной управлениетягар регистрациаламмыт нүөмэрэ — Я 0085. Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэҕэит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакциягакирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлдьи биир буолат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 2. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылына уонна таһылына «Энсиэли» хаһыат редакцианнай-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бөчөктөннө, Орджоникидэе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бөчөт. Лиис. Индекс — 54889. Тираһа — 2509. Бөчөккэ илии баттанна — 12:00 ч, 19.06. 2002 Сакааһын №-рэ — 74